

Uvodnik

Slovensko društvo učiteljev tujega strokovnega jezika (SDUTSJ) je 23. novembra 2007 proslavilo 10. obletnico svojega delovanja. Ob tej priložnosti je organiziralo strokovni posvet, na katerem smo učitelji lahko dobili vpogled v stanje na področju poučevanja jezika stroke, se seznanili z novimi strokovnimi vsebinami, imeli priložnost izmenjati svoje izkušnje in ugotovitve ter skupaj načrtali pot nadaljnega razvoja SDUTSJ in jezika stroke v Sloveniji.

Udeleženci so na posvetu lahko spremljali številne prispevke učiteljev tujega strokovnega jezika, izmed katerih jih trinajst objavljamo tukaj. Razdelili smo jih v dve skupini: v prvi smo zbrali strokovne članke, v drugi pa strokovna mnenja in učne prakse. Avtorje smo razvrstili po abecednem redu.

V prvem izmed strokovnih člankov Metka Brkan obravnava **mikrostrukturo strokovnih slovarjev**, s posebnim poudarkom na primerih rabe. Medtem ko so v splošnih slovarjih primeri rabe pogosti, jih strokovni slovarji običajno ne navajajo. Avtorica spodbija mnenja tistih leksikografov, ki primere rabe v strokovnih slovarjih izpuščajo, ker naj ne bi predstavljali leksikalnih problemov. Na terminih iz konfekcije in prometa prikaže, da obstajajo tudi v strokovni terminologiji kontrastivne razlike med izhodiščnim in ciljnim jezikom. Z njihovo vključitvijo v strokovni slovar se njegova uporabnost, zlasti še za študenta stroke, bistveno poveča.

Eno izmed vrste možnosti, ki jih ponujajo **korpusne raziskave jezika**, nam v drugem prispevku predstavlja Šarolta Godnič Vičič. Avtorica proučuje možnosti, ki jih učiteljem nudijo majhni korpusi usvajanja jezika stroke, in ugotavlja, kakšne jezikovne vire imajo na voljo pri takšni analizi. Teoretični uvod v področje korpusnih raziskav jezika in jezika usvajanja, sama izvedba analize ter ugotovitve o rabi osrednjih modalnih glagolov in primerov prepogoste rabe vsekakor učiteljem tujega jezika stroke omogočajo nov pogled na pripravo učnih gradiv in prilagajanje le-teh potrebam študentov.

Članek Mojce Jarc govori o **simulacijah mednarodnih konferenc** pri pouku strokovne angleščine in francoščine na univerzitetnem nivoju. Avtorica predstavi prednosti in pomanjkljivosti pristopa uporabe simulacij, pridobljenih na podlagi akcijske raziskave in povratnih informacij študentov. Izpostavi mnoge prednosti simulacij kot sta večja motiviranost študentov in priložnost za razvijanje jezikovnih zmožnosti.

Violeta Jurković, Melita Djurić in Šarolta Godnič-Vičič na osnovi raziskave, ki so jo izvedle v okviru SDUTSJ, osvetljujejo **status učitelja tujega jezika stroke** v slovenskem visokem šolstvu pred uvedbo bolonjske prenovе. Ob analizi normativnih aktov ugotavljajo, kako so v zakonskih in podzakonskih aktih opredeljeni nazivi

učiteljev tujega jezika stroke, njihova delovna mesta in kako je ovrednoteno njihovo delo. To metodo so avtorice dopolnile z raziskavo stanja med učitelji tujega jezika stroke. Tako v normativnih aktih kot v odgovorih učiteljev, pridobljenih z anketnim vprašalnikom, avtorice pokažejo na obstoj nekaterih temeljnih neskladij. V svojem članku zato predlagajo možne rešitve ter tako prispevajo k ozaveščanju učiteljev o njihovem statusu in spodbujajo k proaktivnemu reševanju nastalega položaja.

Vse večja raba angleškega jezika pri **poslovni korespondenci v zunanjetrgovinskem poslovanju v nemškem jeziku** je problem, ki je osrednja tema prispevka Vite Kilar. Avtorica ga osvetli z dveh zornih kotov, kulturnopolitičnega in jezikoslovnega, ter pregleda jezikoslovne raziskave s tega področja. V nadaljevanju se preseli v slovenski prostor in preuči, kakšne so lahko posledice zmanjševanja zanimanja za učenje nemščine. Predstavi raziskavo o izbiri uradnega sporazumevalnega jezika v občevanju med nemškimi in slovenskimi poslovnimi partnerji, poda izsledke raziskave o vlogi nemškega jezika pri nas in ugotovi, da je izrazito regionalno pogojena. Svoje ugotovitve naveže na vlogo nemškega jezika v prenovljenih bolonjskih študijskih programih.

Mojca Šauperl se v svojem članku osredotoča na **pisanje izvlečkov v angleškem jeziku v zgodovinskih revijah**. Pri tem najprej primerja vsebino zgodovinskih izvlečkov, kakor jo je opredelila Helen Tibbo, z dognanji Caroline Coffin, nato pa analizira sto izvlečkov iz štirih znanstvenih zgodovinskih publikacij. Njena analiza potrjuje prisotnost jezikovnih značilnosti, kakršne je v zgodovinskih besedilih ugotovila Caroline Coffin. Korpusna analiza kaže, da je vzročnost najpogosteje izražena s samostalniškimi zvezami in z glagoli ter da so metatekstualni glagoli najbolj izrazita značilnost teh izvlečkov. Ugotovitve Helen Tibbo in Caroline Coffin so lahko piscem izvlečkov v pomoč pri oblikovanju vsebine izvlečkov, korpusna analiza pa kaže na vrsto jezikovnih prvin, ki bi jih kazalo vključiti v pouk angleščine za dodiplomske študente zgodovine.

V skupini prispevkov, kjer smo zbrali mnenja in učne prakse, nam najprej Nataša Gajšt predstavi **akcijsko raziskovanje** kot eno od uporabnih metod za razvoj učitelja kot strokovnjaka za poučevanje jezika, razvoj učitelja kot strokovnjaka za jezik stroke, razvoj oziroma izboljšanje metod pedagoškega procesa ter razvoj oziroma izboljšanje obravnave jezika stroke ter napredek stroke kot take. V prispevku opredeli okvir za akcijsko raziskovanje, temeljne pogoje in značilnosti posameznih faz procesa, opisuje praktične vidike in priložnosti za uporabo te metode, izpostavlja pa tudi dva pomembna etična vidika: zlorabo avtoritete učitelja ter zaupnosti pridobljenih podatkov.

Jana Kobav opisuje pomen **vseživljenjskega učenja in sistem samo(ocenjevanja)**, ki so ga uspešno uvedle britanske šole. V Veliki Britaniji s poenotenim in preglednim sistemom (samo)ocenjevanja šole spremljajo dosežke in napredek dijakov, s tem pa spodbujajo tudi učitelje, da dosegajo boljše učne rezultate. Britanske šole sledijo dosežkom dijakov tudi pri nadaljnjem šolanju in v karieri. Avtorica primerja britanski šolski sistem s slovenskim, ki vlaga precej naporov v dvig standardov in kakovosti izobraževanja. Vendar pa morajo slovenske šole šele ustvariti temelje za ustrezno (samo)evalvacijo, ki mora zajeti tako učitelje

kot dijake. Zlasti slednji se morajo naučiti prevzemati soodgovornost za svoje učne uspehe ter spoznati pomen vseživljenjskega izobraževanja.

Helena Kozar predstavlja **pouk nemščine kot tujega jezika stroke v slovenskem srednješolskem izobraževanju**. Vidiki, ki jih poudarja v prispevku, so izobraževanje učiteljev za pripravo učnih gradiv, poučevanje in ocenjevanje, in korenite spremembe, ki jih v prenovljene in nove programe v srednjem poklicnem in strokovnem izobraževanju prinašajo filozofija vseživljenjskega učenja, kompetenčno kurikularno načrtovanje in potreba po načrtovanem medpredmetnem sodelovanju. Cilj pouka tujega jezika stroke, ki ga kot temelj poučevanja tujih jezikov splošno izpostavi avtorica, je dijakom/odraslim kandidatom omogočiti, da si pridobijo tiste jezikovne zmožnosti, ki so neposredno uporabne na poklic in vseživljenjsko učenje.

Alenka Kukovec obravnava **poučevanje letalske angleščine in radiotelefonije** in prikazuje strategijo poučevanja, kakršno narekujejo jezikovne zahteve Mednarodne organizacije za civilno letalstvo (ICAO) za pilote in drugo licencirano letalsko osebje. Ta strategija se udejanja v modelu poučevanja za začetnike na tem jezikovnem področju in tudi za ostale pilote v osvežitvenih tečajih v letalskih družbah in letalskih šolah, ki mu je treba prilagoditi učno gradivo. Avtorica predstavi tudi strategije za usvajanje komunikacijskih spretnosti in slušnega razumevanja v realnem okolju in prikaže smernice in načine za nadaljnje usvajanje in vzdrževanje poklicnega jezikovnega znanja po preteku organiziranega študija.

Eden od pristopov k pouku tujega jezika stroke je **leksikalni pristop**, ki ga predstavi Mateja Petrovič. Avtorica poda definicijo pristopa in pokaže načine, kako ga uvesti pri pouku ter s praktičnimi primeri ponazori njegovo učinkovito uporabo pri poučevanju strokovne angleščine na srednješolskem nivoju. V drugem delu prispevka avtorica spregovori o prednostih dela z avtentičnim gradivom pri uvajanju leksikalnega pristopa in s primeri jezikovnih nalog prikaže, kako lahko učitelj TJS pripravi avtentična besedila za pouk in na kaj mora biti pri tem pozoren.

Polonca Svetlin Gvardjančič v svojem prispevku obravnava **učitelja tujega jezika stroke** (TJS) in vzame pod drobnogled dve izmed razmerij, v katerih učitelj TSJ nastopa: razmerje učitelj - stroka in razmerje učitelj - učenec. Pri tem izpostavi vrsto težav, s katerimi se sooča učitelj TJS in predlaga načine, kako jih preseči. V odnostu do stroke avtorica navede možne poti, po katerih učitelj lahko pride do potrebnih jezikovnih in strokovnih kompetenc za učinkovit pouk TJS. V razmerju do učencev pa ponudi koristne nasvete, s katerimi učitelj TJS lahko pomaga nadgraditi didaktično-metodične kompetence, da bo uspešnejši pri delu v razredu.

Božidar Žibret v zadnjem prispevku obravnava **metodiko pouka nemškega jezika v srednji strokovni šoli**. Predstavlja različne motivacijske tehnike kot npr. prepoznavanje strokovnih tekstov, reševanje križank z nemškimi strokovnimi izrazi, izpolnjevanje tabel in vaje povezovanja. Na motivacijo dijakov ugodno vplivajo tudi vaje komunikacije z enostavnimi slovničnimi strukturami. Avtor se zavzema za vključitev strokovnega besedišča v vse slovnične vaje. Korist za dijaka ter njegovo nadaljnjo poklicno kariero bo tako dvojna, razširil si bo besedni zaklad ter razvil potrebne pisne in govorne spretnosti.

Poleg prispevkov smo vam pripravili tudi stran »10 let SDUTSJ«, kjer Melita Djurić oriše zgodovino delovanja SDUTSJ. Želimo vam prijetno branje!

Urednice Inter Alie